

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมสุขภาพเด็กอายุ 0 – 5 ปี ของศูนย์สุขภาพชุมชนในจังหวัดขอนแก่น 2) ศึกษามาตรฐานเกณฑ์ประเมินคุณภาพการส่งเสริมสุขภาพเด็กอายุ 0 – 5 ปี ของศูนย์สุขภาพชุมชนในจังหวัดขอนแก่น 3) หาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล กระบวนการบริหารจัดการ ปัจจัยที่นำมาสู่ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานการส่งเสริมสุขภาพเด็กอายุ 0 – 5 ปี ของศูนย์สุขภาพชุมชนในจังหวัดขอนแก่น 4) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อมาตรฐานเกณฑ์ประเมินคุณภาพการส่งเสริมสุขภาพเด็กอายุ 0 – 5 ปี ของศูนย์สุขภาพชุมชนในจังหวัดขอนแก่น 5) ศึกษาหาแนวทางการดำเนินงานที่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ประเมินคุณภาพการส่งเสริมสุขภาพเด็กอายุ 0 – 5 ปี ของศูนย์สุขภาพชุมชนในจังหวัดขอนแก่น เพื่อให้เกิดการบริการที่มีมาตรฐานตามเกณฑ์ประเมินคุณภาพการส่งเสริมสุขภาพเด็กอายุ 0 – 5 ปี ต่อไป กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพเด็กอายุ 0 – 5 ปี ที่เป็นตัวแทนของศูนย์สุขภาพชุมชนจำนวน 222 แห่ง และพ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กอายุ 0 – 5 ปี ที่มารับบริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนจำนวน 413 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการบริหารจัดการรวมทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 2.53$) ปัจจัยที่นำมาสู่ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานการส่งเสริมสุขภาพเด็กอายุ 0 – 5 ปี ของเจ้าหน้าที่ศูนย์สุขภาพชุมชนในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ถ้าพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.73$) ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมสุขภาพเด็กอายุ 0 – 5 ปี ของศูนย์สุขภาพชุมชนในจังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพเด็กอายุ 0 – 5 ปี พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีการโยกย้ายที่อยู่ตามผู้ปกครอง คิดตามไม่ได้มากที่สุด 62 ราย ปัญหาและอุปสรรคตามความคิดเห็นของพ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กพบว่า พ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กมีการย้ายที่อยู่ และล้มวันนัดมากที่สุด 21 ราย 2) มาตรฐานเกณฑ์ประเมินคุณภาพการส่งเสริมสุขภาพเด็กอายุ 0 – 5 ปี ของศูนย์สุขภาพชุมชนในจังหวัดขอนแก่น ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 2.67$) ภาพรวมของพ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 2.83$) 3) กระบวนการบริหารจัดการรวมทุกด้านและรายด้าน ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การบริหารงานบุคคล การอำนวยความสะดวก และการประเมินผลการปฏิบัติงาน และปัจจัยที่นำมาสู่ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานรวมทุกด้านและรายด้าน ได้แก่ ความสำเร็จของงาน การยอมรับนับถือ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ความรับผิดชอบ และโอกาสก้าวหน้า มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการส่งเสริมสุขภาพในเด็กอายุ 0 – 5 ปี ของศูนย์สุขภาพชุมชนในจังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \text{ value} < 0.05$) ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงาน ประสบการณ์การฝึกอบรม และเงินเดือนที่ได้รับที่แตกต่างกัน พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานเกณฑ์ประเมินคุณภาพการส่งเสริมสุขภาพในเด็กอายุ 0 – 5 ปี ของศูนย์สุขภาพชุมชนในจังหวัดขอนแก่น 4) ตัวแปรที่สามารถทำนายมาตรฐานเกณฑ์ประเมินคุณภาพการส่งเสริมสุขภาพในเด็กอายุ 0 – 5 ปี ของศูนย์สุขภาพชุมชนในจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ ปัจจัยกระบวนการบริหารจัดการด้านการจัดองค์กรและปัจจัยที่นำมาสู่ความพึงพอใจด้านการยอมรับนับถือโดยอธิบายได้ร้อยละ 29.6 และ 5) แนวทางการดำเนินงานที่มีผลต่อมาตรฐานเกณฑ์ประเมินคุณภาพการส่งเสริมสุขภาพเด็กอายุ 0 – 5 ปี ของศูนย์สุขภาพชุมชนในจังหวัดขอนแก่น ด้านการบริหารจัดการควรมีการจัดทำการบรรยายลักษณะงาน (Job Description) มีการมอบหมายงานที่ตรงกับความรู้ความสามารถ ให้ขวัญกำลังใจโดยการชมเชย และให้ผู้ปฏิบัติงานมีอิสระในการตัดสินใจ รวมถึงมีการสร้างเครือข่ายการให้บริการ มีการดำเนินงานในเชิงรุกและพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

The purposes of the study were: (1) to study the performance condition, problems and obstacles for health promotion for children aged 0-5 years carried out by primary care units in Khon Kaen, (2) to study the standard of evaluation of health promotion schemes of the units, (3) to investigate the relationships amongst individual attributes, administrative process, and factors which brought about satisfaction in performance of the units, (4) to study factors affecting the standards of evaluation of health promotion for children aged 0-5 years of primary care units, and (5) to generate standard operational guidelines for health promotion of primary care units in Khon Kaen. The samples of this study consisted of children aged 5 and under who were selected from 222 primary care units, and 413 parents whose children received the services from the primary care units.

The major findings revealed as follows. (1) The average of all of the administrative process was good ($\bar{x}=2.53$). The factors, which brought about satisfaction in performance of the officers of the units, were overall of high standard ($\bar{x}=3.73$). The problems and obstacles in providing health promotion for children under 5 years of age as reported by the health workers were that the officers could not keep records of 62 cases of children since they had moved with their parents, and according to the parents were that 21 cases of the parents had moved and missed appointments with the units. (2) The standard of evaluation of children under 5 years of age in health promotion of primary care units in Khon Kaen for the service officers on average was good ($\bar{x}=2.67$), and comparable with those for the parents ($\bar{x}=2.83$). (3) The overall administrative functions were planning, organisation management, personnel administration, organisation direction, and performance evaluation. The factors, which brought about satisfaction in performance and respect of the units, were success of operation, esteem, job descriptions, responsibilities, advancement opportunities, all of which were positively related to the efficiency of the promotion with the statistical significance at 0.05 level. However, the individual factors such as gender, age, marital status, educational background, work years, training experiences, and different income were not related to the efficacy of the units. (4) The variables that could predict the standard of evaluation of the units were the organisation administrative management and esteem factors, which accounted for 29.6 percent of the variation in the standard of evaluation. (5) The generated standard guidelines that affected the standard evaluation of the administrative management of the units were that there should be job descriptions, knowledge and abilities based assignments, encouragement, freedom of decision, establishment of service network, and performance advancement and continuous personnel development.